

2016

Beogradska škola primenjene bezbednosti

Dr Darko Trifunović

[Type the abstract of the document here. The abstract is typically a short summary of the contents of the document. Type the abstract of the document here. The abstract is typically a short summary of the contents of the document.]

[Type the author name]

2/19/2016

BEOGRADSKA ŠKOLA PRIMENJENE BEZBEDNOSTI

Beogradskom školom primenjene bezbednosti u naučno-nastavnom smilu rukovodi

dr Darko Trifunovic, Nacni savetnik - ISSA

Predmeti i predavači:	Strana:
1. Obaveštajne službe i metodika rada	
pukovnik Rade Džodić.....	2
2. Kontraobaveštajne službe i metodika rada	
major Aleksandar Kovačević..	7
3. Analitika sistema bezbednosti	
Andrej Protić, glavni inspektor.....	9
4. Analitika i službe bezbednosti	
pukovnik Stevan Đurović.....	16
5. Služba državne bezbednosti i metodika rada	
Dr Darko Trifunović.....	17
6. Specijalni rat i specijalne veštine i tehnike	
major Stojan Bogosavljev i vod.I klase, Nikola Antić	12
7. Obaveštajni i informativno analitički rad u mirovnim operacijama UN-a	
ambasador Miloš Strugar.....	25
Psihološko-propagandni rat	
Goran Matić.....	28
9.Praktična primena upotrebe vanstandardnih letelica u svrhu prikupljanja obaveštajnih podataka; u kriznim i vanrednim situacijama; i u specijalnim jedinicama vojske i policije	
Slaviša Arsić – glavni policijski savetnik.....	33

TEMA: METODOLOGIJA RADA OBAVEŠTAJNIH SLUŽBI

IZVOĐAČ: *Radimir Džodić – pukovnik*

Rade Džodić pukovnik u penziji sa 20 godina iskustva rada u vojnim kontraobaveštajnim i obaveštajnim službama, i 8 godina iskustva rada u DKP R Srbije.

1. Uopšte o Obaveštajnim službama (3 – nastavna časa)

a/ Nastanak i istorijski razvoj ObSL;

b/ Pojam obaveštajne delatnosti i ObSl:

c/ Smisao i značaj ObSl u savremenom svetu;

d/ Načelna organizacija i podela savremenih ObSl

Prvi deo predavanja iskoristio bih za upoznavanje sa studentima-slušaočima, osnovnim predznanjima i zainteresovanost za tematiku, kao i prezentovanje teme koje će se obrađiti, pitanja i metodologiju rada – (1 nastavni čas upoznavanje sa studentima-slušaočima i prezentovanje sadržaja teme. U drugom delu 2 – nastavna časa kroz predavanje i razgovor sa studentima-slušaočima).

Ovu nastavnu jedinicu od 3 nastavna časa, izveo bih putem usmenog predavanja i interaktivne nastave (razgovora) sa slušaocima, uz prikaz-prezentaciju određenih sadržaja (šema i skica).

2. Metodologija, principi i načela rada Obaveštajnih službi (12 – nastavnih časova)

a/ Uopšteno o radu obaveštajnih službi i metodama rada

b/ Metodologija rada obaveštajnih službi:

- Legane metode rada i
- Ilegalne metode rada

Legalne metode:

- Metod prikupljanja podataka iz otvorenih izvora (OSINT);
- Zvanični obilasci i putovanja;
- Prijemi, kokteli, izleti;
- Članstvo u klubovima i udruženjima;
- Metod anketiranja-intervjua u pisanoj formi;
- Kroz razne društvene aktivnosti (kulturne i sportske priredbe);
- Naučni skupovi (konferencije, simpozijumi, seminari);
- Učešće u posetama delegacija i radnih grupa;
- Razmena podataka i saradnja između službi i drugih institucija;
- Naučni metod i metodski postupci – analiza sadržaja.

Illegalne metode rada (tajne- konspirativne- prikrivene)

- Agenturni metod;
- Metod infiltracija;
- Metod korišćenja operativne tehnike;
- Metod opserviranja;
- Isledni metod, odnosno ispitivanje prebega i ratnih zarobljenika;
- Metodom tajnog pribavljanja i otkupom dokumenata i predmeta;
- Metodom prikrivanja identiteta i svojine.

c/ Principi rada ObsI

- Tajnost;
- Sveobuhvatnost;
- Racionalnost;
- Inicijativa;
- Integracija-centralizacija;
- Celishodnost;
- Fleksibilnost;
- Jedinstva znanja, veština, tehnike i tehnologije (ljudi i tehnike);
- Originalnost;
- Timski rad.

d/ Načela rada ObsI

- Zakonitost u radu;
- Rukovođenja – upravljanja;
- Usmeravanja;
- Organizovanja;
- Naređivanja – subordinacije;
- Koordinacije i
- Kontrole.

Ovu nastavnu jedinicu planiram obraditi kroz 12 nastavnih časova, tako da bih 4 – nastavna časa iskoristio za predavanja i 8 (5+3) – nastavnih časova za vežbu. Vežba bi se odvijala po grupama od 4-6 studenta-slušaoaca, a primenili bismo i uvežbavali legalne metode rada: „Prikupljanje informacija iz otvorenih izvora“, „Zvanični obilasci i putovanja“ i „Metod anketiranja-intervjua“. Vežba bi se odvijala u dve etape, po grupama, tako što bi svaka grupa imala isti zadatak u prvoj etapi 5 nastavnih časova za sve tri metode i zajedničku analizu primenjenih metoda. U drugoj etapi svaka grupa bi imala „različit zadatak“, po konkretnom objektu i sadržaju. Za realizaciju metoda „Zvanični obilasci i putovanja“ studenti-slušaoци bi u trajanju od 3 nastavna časa izašli van prostorija i imali praktičnu realizaciju te metode na određenom pravcu u Beogradu. Takođe „Metod naketiranja-intervjua“, iskoristili bi smo za obradu nastavnog pitanja vezanog za agenta-sradnika u delu vrbovanje.

3. Obaveštajno – operativna situacija i sredina (5 – nastavnih časova)

a/ Pojam i značaj obaveštajno-operativne situacije i sredine;

b/ Karakteristike obaveštajno-operativne sredine;

c/ Osnovni elementi ili faktori obaveštajno-operativne situacije (prostor, vreme, ljudi, objekti);

d/ Izučavanje obaveštajno-operativne sredine.

Ovu nastavnu jedinicu obradio bih kroz 5 nastavnih časova (3 predavanja i 2 vežbe). Predavanje bi bilo realizovano po principu interaktivne nastave uz prezentaciju određenih šematskih prikaza. Praktični deo, ili vežbu bi smo realizovali kroz praktičnu analizu po grupama od 4-6 studenata-slušalaca. U ulozi obaveštajno-operativnog organa izvršili bismo analizu određene „operativne sredine“ i sačinili zaključak.

4. Obaveštajni podatak i obaveštajna informacija (8 – nastavnih časova)

a/ Obaveštajni podatak pojam i značaj obaveštajnog podatka;

b/ Podela obaveštajnih podataka po sadržaju, formi, vremenu i pouzdanosti, baze obaveštajnih podataka;

c/ Izvori obaveštajnih podataka (SIGINT, IMINT, MASINT, OSINT i HUMINT);

d/ Obaveštajna informacija pojam i podela (pojedinačna, zbirna, vremenska i problemska);

Ovu nastavnu jedinicu planiram izvesti u trajanju od 8 (4 predavanja i 4 vežbe) nastavnih časova. Predavanje u trajanju od 4 nastavna časa, odvijalo bi se putem interaktivne nastave uz prezentovanje određenih slajdova i šema. Planirani praktični deo ili vežbu planiram izvesti po grupama od 4-6 studenata-slušalaca u trajanju od 4 nastavna časa (2+2), odnosno dva časa bi smo iskoristili da iz otvorenih izvora prikupimo određeni broj različitih podataka, a u druga 2 nastavna časa, sastavimo informaciju, po određenom sadržaju.

5. Proces obaveštajne aktivnosti ili obaveštajni ciklus (2 nastavna časa)

a/ Pojam i značaj obaveštajne aktivnosti - obaveštajnog ciklusa;

b/ Faze obaveštajne aktivnosti - obaveštajnog ciklusa

- Određivanje obaveštajne potrebe;
- Prenosenje;
- Inicijativa;
- Planiranje i organizovanje;
- Prikupljanje obaveštajnih saznanja;
- Izrada obaveštajnih dokumenata;
- Ustupanje-distribucija;
- Politička interpretacija.

Ovu nastavnu jedinicu planiram izvesti u trajanju od 2 nastavna časa, putem predavanja i interaktivne nastave uz prezentovanje određenog broja slajdova i šema.

6. Saradnik – agent obaveštajne službe (8 nastavnih časova)

a/ Pojam agent - saradnik, saradnički odnos i kategorije saradnika (informativ, dvojnik, rezident, veznik, vrbovnik, prebacivač, obavestajni oslonac, obavestajna baza, živa javka, ugrađeni..);

b/ Proces stvaranje agenta – saradnika (pronalaženje, izučavanje, angažovanje-vrbovanje, osposobljavanje-obuka, rad sa saradnikom-korišćenje, zaštita saradnika).

Ovu nastavnu jedinicu planiram izvesti u trajanju od 8 (4 predavanja i 4 vežbi) nastavnih časova. Predavanja u trajanju od 4 nastavna časa odvijalo bi se putem interaktivne nastave uz prezentaciju određenih pisanih i grafičkih sadržaja. Praktični deo ili vežbu u trajanju od 4 nastavna časa, planiram prikazati-improvizovati način vrbovanja interesantnog lica na prvom sastanku, sa grupom unapred odabranih studenata-slušalaca. Predhodno bih izvršio pripremu i odabir lica koja bi bila u ulozi „obaveštajca“ i „lica za vrbovanje“, a koristeći materijale i iskustva iz 2. nastavne jedinice, pre svega metod „intervjua“.

7. Mere bezbednosti i zaštite rada i boravka u inostranstvu (4 nastavna časa)

a/ Pojam, karakteristike i zadaci stranih KOS;

b/ Mere koje preduzimaju KOS

- Aktivne i
- Preventivne

c/ Opšte metode rada i organizacija KOS

- Opšte metode (TP i Os, TS i S; TNP i EP i TP);
- Organizacija KOS (centralne i periferne);

d/ Zaštita od delovanja stranih KOS

- Zaštita od tajnog praćenja i osmatranja;
- Zaštita od tajnog slušanja i snimanja;
- Zaštita od tajnog presretanja pisanih i elektronskih pošiljki;
- Zaštita od tajnog pretresa.

e/ Posebne mere stranih KOS

f/ Poznavanje metodologije rada i delovanja stranih KOS

g/ Zaštita tokom rada i boravka u inostranstvu

- Opšte mere i
- Specifične mere.

Ovu nastavnu jedinicu planiram izvesti u trajanju od 4 nastavna časa, kroz predavne i interaktivnu nastavu, uz prikaz određenih pisanih i šematskih materijala, kao i kroz nekoliko primera iz prakse u proteklom periodu.

8. Obaveštajne operacije (2 nastavna časa)

a/ Pojam obaveštajne operacije i karakteristike

b / Ciljevi i kategorije obaveštajnih operacija

Ovu nastavnu jedinicu planiram izvesti u trajanju od 2 nastavna časa, putem predavanja i interaktivne nastave, koristeći neke od primera iz proteklog perioda.

PREDMET : KONTRAObAVEŠTAJNE SLUŽBE I METODIKA RADA

PREDAVAČ: major, Aleksandar Kovačević

CILJ: Upoznati studente Fakulteta bezbednosti, svih nivoa studija, sa teoretskim osnovama u radu kontraobaveštajnih službi.

Upoznati studente sa nastankom i istorijatom kontraobaveštajnih službi, nastankom modernih kontraobaveštajnih službi.

Definisati mesto i ulogu kontraobaveštajnih službi u sistemu bezbednosti države; ukazati na sličnosti i razlike u odnosu na druge organe i institucije bezbednosti u okviru sistema bezbednosti jedne države.

Upoznati studente sa delokrugom rada kontraobaveštajnih službi, zakonskim okvirima u radu, metodologijama rada.

Kroz izvođenje vežbe približiti studentima način identifikovanja bezbednosnog problema, definisanja nosioca ugrožavanja bezbednosti, izrade plana u suprotstavljanju nosiocima ugrožavanja bezbednosti i primeni mera.

NAČIN REALIZACIJE NASTAVE:

Nastavu realizovati kroz 10 (osam) nastavnih časova, odnosno kroz 5 blok časova, 4 blok časa realizovati kroz teoretsko predavanje, 1 blok čas realizovati kroz vežbe, s ciljem davanja supozicije konkretnog bezbednosnog problema, u okviru kojeg će se studentima na praktičan način približiti metodološki način u pristupanju konkretnom bezbednosnom problemu, izradi plana suprotstavljana istom, kao i preduzimanju mera. Kroz realizaciju teoretskog dela nastave predvideti vremenski okvir za postavljanje pitanja od strane studenata.

PROGRAM NASTAVE:

1. Istorijat nastanka kontraobaveštajnih službi, nastanak modernih kontraobaveštajnih službi,teoretske osnove u radu. (2 nastavna časa)

Kroz teoretsko izlaganje obraditi definisano nastavno pitanje, uz poseban osvrt na sličnostima i razlikama u radu obaveštajnih i kontraobaveštajnih službi.

U predavanju napraviti paralelu u razvoju modernih kontraobaveštajnih službi različitih država u svetu uz stavljanje akcenta u njihovim sličnostima i razlikama.

2. Mesto i uloga kontraobaveštajnih službi u sistemu bezbednosti države. (2 nastavna časa)

Kroz teoretsko izlaganje obraditi mesto i ulogu kontraobaveštajnih službi u sistemu bezbednosti države uz objašnjenje o sličnostima i različitostima u odnosu na druge institucije i organe bezbednosti, apostofirajući mesta saradnje i mesta sukoba u radu.

3. Delokrug rada kontraobaveštajnih službi,zakonski okviri i metodologija rada. (4 nastavna časa)

Kroz teoretsko izlaganje upoznati studente sa delokrugom rada kotraobaveštajnih službi s težištem na objašnjenju u suprotstavljanju delovanja stranih obaveštajnih službi, ekstremno-terorističkom delovanju, trgovini opasnim materijama, trgovini organima, kao i radu na kontraobaveštajnoj zaštiti lica i objekata. Upoznati studente i o zakonskim okvirima u okviru kojih kontraobaveštajne službe rade kao i sa metodologijom rada.

4. Bezbednosni problem,njegovo identifikovanje , definisanje nosilaca bezbednosnog problema, izrada plana suprotstavljanja nosiocima bezbednosnog problema i primena mera. (2 nastavna časa)

Izvesti vežbu sa studentima u okviru koje će biti zadata supozicija kroz koju će se upoznati na praktičan način s tehnikama pristupa nekom bezbednosnom problemu, njegovom definisanju, definisanju nosilaca ugrožavanja bezbednosti, izradom plana suprotstavljanja i primenom mera.

PREDMET: ANALITIKA SISTEMA BEZBEDNOSTI

PREDAVAČ: Andrej Protić, glavni inspektor Uprave za analitiku MUP-a Srbije

Predavač je više od dve decenije angažovan u saradnji sa svim relevantnim činiocima sistema bezbednosti i državne uprave, kao stručni konsultant i predavač u oblastima praćenja delovanja bezbednosno interesantnih organizacija, grupa i pojedinaca, s posebnim akcentom na pojave terorizma, ekstremizma, radikalizma, sektnog i manipulativnog delovanja. Učestvovao i organizovao brojne projekte međunarodne, akademske, stručne i međukonfesionalne saradnje, s posebnim fokusom na definisanje identitetskih pitanja i strateških zahvata koji obuhvataju neophodna strukturalna i taktička prilagođavanja bezbednosno-obaveštajnog sistema države. Pored široke mreže domaćih i međunarodnih kontakata i saradnika, predavač je stekao i različite nivoe akademskog i stručnog obrazovanja u oblastima istorije, teologije, komunikologije, bezbednosti, psihologije, studija genocida i studija konflikata, učestvovao na međunarodnim konferencijama i objavljivao stručne i naučne radove iz navedenih oblasti u zemlji i inostranstvu. Član je više domaćih i međunarodnih stručnih asocijacija koje se, u različitim segmentima, bave identitetskim pitanjima.

CILJ – Upoznavanje polaznika sa:

- osnovnim teorijskim postulatima analitičkog rada u kontekstu bezbednosti;
- komparativnim normativnim i institucionalnim rešenjima, i ulogom, mestom i značajem analitike u sistemu javne i nacionalne bezbednosti;
- istorijatom i savremenim trendovima analitičkog rada kao i perspektivama njegovog eventualnog daljeg razvoja u kontekstu savremenih interaktivnih komunikacionih sistema;
- osnovnim vrstama analitičkih izvora i materijala i metodama njihove evaluacije i obrade; praktičnom metodologijom savremenog analitičkog rada (korelacije, tendencije, indikacije, zaključivanje, izveštavanje...);
- praktičnim dilemama i izazovima savremenog analitičkog rada u kontekstu bezbednosti;
- konkretnim didaktičkim primerima analitičkog rada i različitim mogućnostima njegove primene;
- proveru kapaciteta polaznika da kroz konkretne primere postave odgovarajuća analitička pitanja i modele u cilju praktične izrade konkretnih bezbednosnih procena...

METODIKA: *Teorijska* – interaktivna (PPT i druge aplikacije iz MS Office paketa, štampani materijali, projekcije audio-video zapisa...), upoznavanje polaznika sa određenim obaveštajnim podacima, sa određenim materijalima i podacima prikupljenim operativnim radom, primerima iz analize otvorenih izvora i *praktična nastava* – vežbe (praktična izrada *ad hoc* analitičkih materijala: bezbednosnih procena, informacija, pregleda, saopštenja, beleški...) i sprovođenje konkretnih kvantitativnih i kvalitativnih istraživanja, njihova analitička obrada i primena stečenih saznanja.

TEHNIČKI ZAHTEVI ZA PRISUSTVO NA NASTAVI: Personalni računar sa pristupom internetu za svakog korisnika ili (poželjnije) mobilni telefon sa pristupom internetu, pravljenje posebnog („lažnog“) naloga na servisima *Gmail, Facebook, Tweeter i Instagram* (za potrebe

kursa), sopstveni websajt (ili blog) pod pseudonimom, tajna grupa na *Facebook*-u isključivo za polaznike i predavače na kursu, računar, zvučnici, projektor i platno za projektovanje audio-video zapisa.

UPUTSTVA I TEMATSKE OBLASTI ZA PRIPREMU POLAZNIKA:

S obzirom da se nastava održava za studente završnih godina i (eventualno) određene pripadnike službi državne i javne bezbednosti, a u cilju što veće efikasnosti nastavnog procesa, pred svakog od polaznika se postavlja zahtev da se pripremi za kurs tako što će na osnovu obavezne, osnovne i pomoćne literature (spisak je u nastavku) pripremiti jednu od **18** analitički relevantnih oblasti po izboru (pripremiti esej 2-3 strane – sve nabrojane teme će, u konciznoj formi, biti obrađene tokom nastave):

- *Policija u zajednici (Community policing)*
- *Problemski orijentisan policijski rad (Problem-oriented Policing)*
- *Policijsko upravljanje na osnovu obaveštajnih podataka (Intelligence-Led Policing)*
- *Prognostička i prediktivna analitika*
- *Obaveštajna i operativna analitika*
- *Strateška i taktička analitika*
- *Prevenција i procene pretnji, izazova i rizika*
- *Analiza teških oblika kriminaliteta (terorizam, ekstremizam, radikalizam, sektno delovanje ili organizovani kriminal – oblast po izboru)*
- *Uporedno-pravna analiza borbe protiv teških oblika kriminaliteta (terorizam, ekstremizam, radikalizam, sektno delovanje ili organizovani kriminal – oblast po izboru)*
- *Finansiranje terorizma i pranje novca u kontekstu terorizma*
- *Analitički pristup prevenciji regrutovanja i vrbovanja u terorističke, ekstremističke ili kriminalne grupe*
- *Analitičko profilisanje bezbednosno interesantnih organizacija, pojedinaca i grupa*
- *Analitički softverski alati (data mining, GIS, baze podataka i savremeni analitički softveri)*
- *Analitički pristup i obrada sajberterorizma*
- *Analiza vanrednih situacija*
- *Analiza prekograničnog kriminala i ilegalnih migracija*
- *Analiza ljudskih resursa i obrazovanja kadrova u sektoru bezbednosti*
- *Analiza međunarodnog, regionalnog i nacionalnog saobraćaja (drumski, rečni i vazdušni – obraditi kao celinu)*

Preporuka: upoznati se sa osnovnim idejama svih knjiga sa spiska obavezne literature i upotrebiti najmanje dva dela sa spiska osnovne literature, a sa spiska pomoćnih resursa po potrebi i izboru. Gotovo sva pobrojana dela su u delovima ili celini dostupna online. U slučaju nemogućnosti korišćenja engleskog jezika pronaći literaturu istog nivoa (akademski, izdanja koja nisu starija od dve decenije) na jeziku koji je polazniku dostupan. Obrada teme podrazumeva samo upoznavanje sa osnovnim konceptima i tezama vezanim za izabranu oblast.

MATERIJALI ZA PRIPREMU POLAZNIKA:

Obavezna literatura:

Manojlović, Dragan (2008): *Kriminalistička analitika*; Službeni glasnik, Beograd.

Nikolić-Ristanović, Vesna (2013): *Evidentiranje kriminaliteta - iskustva iz sveta i Srbije*; Prometej, Zemun.

Olcott, Anthony (2012): *Open Source Intelligence in a Networked World*, Bloomsbury Publishing.

Pančić, Viden (2013): *Unutrašnji poslovi (elektronsko izdanje)*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu.

Perry, Walter L., Signori, David and Boon, John E. Jr. (2004): *Exploring Information Superiority: A Methodology for Measuring the Quality of Information and Its Impact on Shared Awareness*, Rand Corporation.

Stojanović, Zoran i Kolarić, Dragana (2015): *Krivičnopravno reagovanje na teške oblike kriminaliteta*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu.

Osnovna literatura:

Acharya, Arabinda (2009): *Targeting Terrorist Financing: International Cooperation and New Regimes*, Routledge.

Ainsworth, Peter (2013): *Offender Profiling and Crime Analysis*, Routledge.

Argamon, Shlomo and Howard, Newton (2009): *Computational Methods for Counterterrorism*, Springer Science & Business Media.

Baker, Thomas E. (2008): *Intelligence-led Policing: Leadership, Strategies, and Tactics*, Looseleaf Law Publications.

Boba Santos, Rachel (2012): *Crime Analysis With Crime Mapping*, SAGE Publications.

Bullock, Karen and Tilley, Nick (2006): *Crime Reduction and Problem-oriented Policing*, Routledge.

Bullock, Karen, Erol, Rosie and Tilley, Nick (2006): *Problem-oriented Policing and Partnerships: Implementing an Evidence-based Approach to Crime Reduction*, Willan.

Chainey, Spencer and Ratcliffe, Jerry (2013): *GIS and Crime Mapping*, John Wiley & Sons.

Chainey, Spencer and Tompson, Lisa (2008): *Crime Mapping Case Studies: Practice and Research*, John Wiley & Sons.

Charvat, J.P.I.A.G. (2012): *Homeland Security Organization in Defence Against Terrorism*, IOS Press.

Clauser, Jerome (2008): *An Introduction to Intelligence Research and Analysis*, Scarecrow Press.

Crouch, Cameron I. (2009): *Managing Terrorism and Insurgency: Regeneration, Recruitment and Attrition*, Routledge.

Defense Department (2013): *Sensemaking: A Structure for an Intelligence Revolution*, Government Printing Office.

Devlin, Keith J. and Lorden, Gary (2007): *The Numbers Behind NUMB3RS: Solving Crime with Mathematics*, Plume, 2007.

Duyvesteyn, Isabelle, de Jong, Ben and van Reijn, Joop (2014): *The Future of Intelligence: Challenges in the 21st century*, Taylor & Francis.

Fein, Robert A. and Vossekuil, Bryan (1998): *Protective Intelligence and Threat Assessment Investigations: A Guide for State and Local Law Enforcement Officials*, DIANE Publishing.

Freeman, Michael (2003): *Freedom Or Security: The Consequences for Democracies Using Emergency Powers to Fight Terror*, Greenwood Publishing Group.

Freeman, Michael (2013): *Financing Terrorism: Case Studies*, Ashgate Publishing, Ltd.

George, Roger Z. and Bruce, James B. (2014): *Analyzing Intelligence, Second Edition: National Security Practitioners' Perspectives*, Georgetown University Press.

Godwin, Grover Maurice (2000): *Criminal Psychology and Forensic Technology: A Collaborative Approach to Effective Profiling*, CRC Press.

Grabo, Cynthia M. (2004): *Anticipating Surprise: Analysis for Strategic Warning*, University Press of America.

Heuer, Richards J. Jr. and Pherson, Randolph H. (2010): *Structured Analytic Techniques for Intelligence Analysis*, SAGE Publications.

Hibbs Pherson, Katherine and Pherson, Randolph H. (2012): *Critical Thinking for Strategic Intelligence*, SAGE Publications.

Hillebrand, Claudia (2012): *Counter-Terrorism Networks in the European Union: Maintaining Democratic Legitimacy after 9/11*, Oxford University Press.

Hirschfield, Alex and Bowers, Kate (2003): *Mapping and Analysing Crime Data: Lessons from Research and Practice*, CRC Press.

Hobbs, Christopher, Moran, Matthew and Salisbury, Daniel (2014): *Open Source Intelligence in the Twenty-First Century: New Approaches and Opportunities*, Palgrave Macmillan.

House of Lords European Union Committee (2008): *EUROPOL: Coordinating the Fight Against Serious and Organised Crime: Report with Evidence*, The Stationery Office.

Hsu, William H. (2014): *Emerging Methods in Predictive Analytics: Risk Management and Decision-Making: Risk Management and Decision-Making*, IGI Global.

Jackson, Brian A., Frelinger, David R., Bushman, Charles J. and Willis, Henry H. (2009): *Emerging Threats and Security Planning: How Should We Decide What Hypothetical Threats to Worry About?*, Rand Corporation.

Jackson, Richard, Breen Smyth, Marie and Gunning, Jeroen (2009): *Critical Terrorism Studies: A New Research Agenda*, Routledge.

Jackson, Richard, Murphy, Eamon and Poynting, Scott (2009): *Contemporary State Terrorism: Theory and Practice*, Routledge.

James, Adrian (2013): *Examining Intelligence-Led Policing: Developments in Research, Policy and Practice*, Palgrave Macmillan.

Kaiser, Louis M. and Pherson, Randolph H. (2014): *Analytic Writing Guide*, Pherson Associates, LLC.

Kaunert, Christian and Leonard, Sarah (2013): *European Security Governance and the European Neighbourhood after the Lisbon Treaty*, Taylor & Francis.

Kaunert, Christian and Leonard, Sarah (2013): *European Security, Terrorism and Intelligence: Tackling New Security Challenges in Europe*, Palgrave Macmillan.

Kaunert, Christian and Leonard, Sarah (2014): *Developing European Internal Security Policy: After the Stockholm Summit and the Lisbon Treaty*, Taylor & Francis.

Kaunert, Christian, Leonard, Sarah and Pawlak, Patryk (2012): *European Homeland Security: A European Strategy in the Making?*, Routledge.

Kiser, Stephen D. (2005): *Financing terror: an analysis and simulation for affecting al Qaeda's financial infrastructures*, RAND.

Knutsson, Johannes (2003): *Problem-oriented Policing: From Innovation to Mainstream*, Criminal Justice Press.

Knutsson, Johannes and Clarke, R. V. G. (2006): *Putting Theory to Work: Implementing Situational Prevention and Problem-oriented Policing*, Criminal Justice Press.

Lab, Steven P. and Das, Dilip K. (2003): *International Perspectives on Community Policing and Crime Prevention*, Prentice Hall.

Leipnik, Mark R. and Albert, Donald P. (2003): *GIS in Law Enforcement: Implementation Issues and Case Studies*, CRC Press.

Marrin, Stephen (2011): *Improving Intelligence Analysis: Bridging the Gap Between Scholarship and Practice*, Routledge.

McCue, Colleen (2006): *Data Mining and Predictive Analysis: Intelligence Gathering and Crime Analysis*, Butterworth-Heinemann.

McDowell, Don (2008): *Strategic Intelligence: A Handbook for Practitioners, Managers, and Users*, Scarecrow Press.

Miller, Beebe Sarah, Pherson, Randolph H. (2011): *Cases in Intelligence Analysis: Structured Analytic Techniques in Action*, SAGE Publications.

Mobley, Blake W. (2013): *Terrorism and Counterintelligence: How Terrorist Groups Elude Detection*, Columbia University Press.

Moore, David T. (2010): *Critical Thinking and Intelligence Analysis*, DIANE Publishing.

Murphy, Eamon (2012): *The Making of Terrorism in Pakistan: Historical and Social Roots of Extremism*, Routledge.

NATO (2008): *Organizational and Psychological Aspects of Terrorism*, IOS Press.

Osborne, Deborah (2006): *Out of bounds: innovation and change in law enforcement intelligence analysis*, Center for Strategic Intelligence Research.

Osborne, Deborah and Wernicke, Susan (2013): *Introduction to Crime Analysis: Basic Resources for Criminal Justice Practice*, Routledge.

Peak, Ken and Glesnor, Ronald W. (2011): *Community Policing and Problem Solving: Strategies and Practices*, Pearson Education.

Perry, Walter L. and Gordon, John IV (2008): *Analytic Support to Intelligence in Counterinsurgencies*, Rand Corporation.

Perry, Walter L., Berrebi, Claude, Brown, Ryan Andrew, Hollywood, John and Jaycocks, Amber (2013): *Predicting Suicide Attacks: Integrating Spatial, Temporal, and Social Features of Terrorist Attack Targets*, Rand Corporation.

Perry, Walter L., McInnis, Brian, Price, Carter C., Smith, Susan C. and Hollywood, John S. (2013): *Predictive Policing: The Role of Crime Forecasting in Law Enforcement Operations*, Rand Corporation.

Phythian, Mark (2013): *Understanding the Intelligence Cycle*, Routledge.

Prunckun, Hank (2012): *Counterintelligence Theory and Practice*, Rowman & Littlefield Publishers.

Prunckun, Hank (2014): *Scientific Methods of Inquiry for Intelligence Analysis*, Rowman & Littlefield Publishers.

Rand Corporation (2007): *Terrorism Risk Modeling for Intelligence Analysis and Infrastructure Protection*, Center for terrorism and risk management policy.

Ratcliffe, Jerry (2004): *Strategic Thinking in Criminal Intelligence*, Federation Press.

Ratcliffe, Jerry (2012): *Intelligence-led Policing*, Routledge.

Richards, James R. (1998): *Transnational Criminal Organizations, Cybercrime, and Money Laundering: A Handbook for Law Enforcement Officers, Auditors, and Financial Investigators*, CRC Press.

Richards, Julian (2014): *Cyber-War: The Anatomy of the Global Security Threat*, Palgrave Macmillan.

Siegel, Eric (2013): *Predictive Analytics: The Power to Predict Who Will Click, Buy, Lie, Or Die*, John Wiley & Sons.

Skillicorn, David (2008): *Knowledge Discovery for Counterterrorism and Law Enforcement*, CRC Press.

Stanojčić, Gordana (2013): *Sport i borba protiv nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu.

Svendsen, Adam D.M. (2012): *Understanding the Globalization of Intelligence*, Palgrave Macmillan.

Svendsen, Adam D.M. (2013): *The Professionalization of Intelligence Cooperation: Fashioning Method out of Mayhem*, Palgrave Macmillan.

Swenson, Russell G. (2012): *Bringing Intelligence About: Practitioners Reflect on Best Practices*, Booklife.

Thaler, David E., Brown, Ryan Andrew, Gonzalez, Gabriella C., Mobley, Blake W. and Roshan, Parisa (2013): *Improving the U.S. Military's Understanding of Unstable Environments Vulnerable to Violent Extremist Groups: Insights from Social Science*, Rand Corporation.

Thuraisingham, Bhavani (2003): *Web Data Mining and Applications in Business Intelligence and Counter-Terrorism*, CRC Press.

Tilley, Nick (2002): *Analysis for Crime Prevention*, Criminal Justice Press.

Tilley, Nick (2002): *Evaluation for Crime Prevention*, Criminal Justice Press.

Tilley, Nick (2014): *Crime Prevention*, Taylor & Francis.

Tilley, Nick and Knutsson, Johannes (2009): *Evaluating Crime Reduction Initiatives*, Lynne Rienner Publishers.

Tilley, Nick and Painter, Kate (1999): *Surveillance of Public Space: CCTV, Street Lighting and Crime Prevention*, Criminal Justice Press.

Ugur Ersen, M. and Kibaroglu, Mustafa (2011): *Analysis and Strategies to Counter the Terrorism Threat*, IOS Press.

Vittori, Jodi (2008): *Idealism is Not Enough: The Role of Resources in the Autonomy and Capability of Terrorist Groups*, ProQuest.

Vittori, Jodi (2011): *Terrorist Financing and Resourcing*, Palgrave Macmillan.

Von Hirsch, Andrew, Garland, David and Wakefield, Alison (2000): *Ethical and Social Perspectives on Situational Crime Prevention*, Hart Publishing.

Waltz, Edward (2014): *Quantitative Intelligence Analysis: Applied Analytic Models, Simulations, and Games*, Rowman & Littlefield Publishers.

Wang, Fahui (2005): *Geographic Information Systems and Crime Analysis*, Idea Group Inc (IGI).

Wang, Fahui (2015): *Quantitative Methods and Socio-Economic Applications in GIS, Second Edition*, CRC Press.

Westphal, Christopher (2008): *Data Mining for Intelligence, Fraud & Criminal Detection: Advanced Analytics & Information Sharing Technologies*, CRC Press.

Willis, Henry H., Morral, Andrew R., Kelly, Terrence K. and Medby, Jamison Jo (2006): *Estimating Terrorism Risk*, Rand Corporation.

Wortley, Richard and Leclerc, Benoit (2013): *Cognition and Crime: Offender Decision Making and Script Analyses*, Taylor & Francis.

Wortley, Richard and Mazerolle, Lorraine (2013): *Environmental Criminology and Crime Analysis*, Routledge.

Yui-Sang Tsang, Steve (2007): *Intelligence and Human Rights in the Era of Global Terrorism*, Greenwood Publishing Group.

Pomoćni resursi:

Assessing the EU's approach to security sector reform (SSR).

Committee on Improving Risk Analysis Approaches Used by the U.S. EPA, Board on Environmental Studies and Toxicology, Division on Earth and Life Studies, National Research Council (2009): *Science and Decisions: Advancing Risk Assessment*, National Academies Press.

Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on the mid-term evaluation of the Framework Programme "Security and Safeguarding Liberties" (2007 – 2013).

Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union – TFEU 2012.

Dover, Robert, Goodman, Michael S. and Hillebrand, Claudia (2013): *Routledge Companion to Intelligence Studies*, Taylor & Francis.

Globalization of Crime: A Transnational Organized Crime Threat Assessment (2014), United Nations Publications.

EU internal security strategy: „Towards a European Security Model“.

Ignjatović, Đorđe (2015): *Komparacija kriminaliteta i kaznene reakcije: Srbija – Evropa*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu.

Krstić, Ivana (2015): *Univerzalna nadležnost u međunarodnom pravu za teške povrede ljudskih prava*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu.

Peak, Kenneth J. (2013): *Encyclopedia of Community Policing and Problem Solving*, SAGE Publications Ltd.

Petrović, Milić i Jovanović, Andrija (2013): *Komentari zakona o policiji*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu.

Preventing violent radicalisation and terrorist recruitment in the EU - the threat to Europe by radical Islamic terrorist groups.

Prevention, Preparedness and Consequence Management of Terrorism and other Security-related Risks (CIPS).

Serious and Organised Crime Threat Assessment (sve godine)

Terrorism: Threat Assessment, countermeasures and Policy (2001), DIANE Publishing.

The EU Internal Security Strategy: 17th Report of Session 2010-12.

The European Union Counter-Terrorism Strategy 30.11.2005.

The European Union Strategy for Combating Radicalisation and Recruitment to Terrorism 24.11.2005.

Wakefield, Alison and Fleming, Jenny (2008): *The SAGE Dictionary of Policing*, SAGE Publications Ltd.

PREDMET: ANALITIKA SLUŽBI BEZBEDNOSTI

PREDAVAČ : Pukovnik Stevan Đurović

U sklopu ideje da se na Fakultetu bezbednosti realizuje stručna praksa za studente svih nivoa studija i zadate teme „ Analitika službi bezbednosti“, treba imati u vidu: Analitika kao sastavni deo svih službi i jedan od segmenata (vojno obaveštajnih, kontraobaveštajnih, službi državnih bezbednosti...) nigde se ne posmatra niti izučava kao posebna celina, stoga je sam naziv teme nesrećno postavljen. Da bi se izbegla teoretska predavanja kojima su verovatno studenti maksimalno opterećeni predlažem da se ova tema realizuje kroz praktičan prikaz rada službi i analitike u njima (pre svega kontraobaveštajne službe) kroz nesrećne događaje bliske nam prošlosti. Shodno napred iznetom tema bi se izvela kroz sledeće segmente:

1. Strategija odbrane Republike Srbije i nosioci delatnosti kojima se ugrožava ustavni poredak i odbrambeno bezbednosni sistem Republike Srbije (u najkraćem teoretskom prikazu podsećanje studenata na pojedinosti koje su na početku svog školovanja savladali)
2. Mesto i uloga pojedinca pripadnika službe neposredno na terenu na kome se pripremaju teroristički napadi i oružana pobuna, način dostavljanje podataka po nivoima rukovođenja i refleksija donošenja ili nedonošenja pravovremenih odluka nadležnih organa. Razlozi koji utiču na kašnjenje u donošenju pravovremenih odluka, propusti ostalih subjekata društva (kroz navođenje konkretnih primera)
3. Iskustva iz oružanih sukoba na prostorima bivše Jugoslavije sa težištem na oružane sukobe na prostoru Kosova i Metohije iz ugla kakvim podacima su službe i analitika u njima raspolagale, međusobna saradnja i razmena podataka, razlike u procenama, raspoloživa saznanja pre i u toku ratnih sukoba (kroz iznošenje praktičnih primera ličnog iskustva)
4. Analiza protivterorističke operacije na jugu Srbije u opštinama Preševo i Bujanovac, uloga službi u pravovremenom otkrivanju formiranja OVPBM, pripremi pobune, prikupljanje, dostavljanje, obrada i pretvaranje podataka u odluku nadležnih državnih organa u čijoj je ingerenciji odlučivanje.

Napred navedene oblasti bile bi prezentovane studentima kroz doživljena iskustva od operativca na terenu sa najugroženijeg dela teritorije preko svih nivoa nadležnih struktura vojne vertikale rukovođenja kontraobaveštajnog rada i analitičke obrade podataka. Fond časova za navedenu tematiku ne bih određivao, to prepuštam onima koji shodno celokupnoj tematici „Stručne prakse“ da sami procene značaj pojedinih oblasti za studente.

PREDEMET: Služba državne bezbednosti i metodika rada

PREDAVAČ: dr Darko Trifunović

Pojam državne bezbednosti

-definicija pojma, istorijat, savremeno doba

Prikupljanje podataka

-Otvoreni izvori

-Selektovani izvori

Faktori rizika:

-Definicija, tipovi i vrste pretnji

-Posledice pretnji (fizičke, psihološke, socijal-psihološke, ekonomske, političke, kulturne)

-Analiza faktora rizika

Sadržaj i organizacije:

Sadržaj- Teorijske osnove između i u okviru državnih institucija nacionalne bezbednosti

- Nacionalne i međunarodne institucije

-Strategijska povezanost, interesi i ograničenja (nacionalna i međunarodna)

-Socio-ekonomska i kulturna razmatranja (nacionalna i međunarodna)

Izvođenje operacije – protiv-operacije

-Donosenje odluke

-Uvodjenje ljudstva u operaciju

-Uvodjenje sredstava u operaciju

-Zaključak i analize izvršene operacije – protiv -oparacije

PREDEMET: SPECIJALNI RAT – Specijalne veštine i tehnike

PREDAVAČI: Major Stojan Bogosavljev
Vodnik I klase Nikola Antić

1. OSNOVNO ODREĐENJE POJMOVA MOĆ I SILA (1 školski čas)

- **Politika sa pozicija sile** (1 školski čas – teorijsko izlaganje)

2. OBLICI UPOTREBE SILE U MEĐUNARODNIM ODNOSIMA (10 školskih časova – 2 teorijsko izlaganje i – 8 vežbe)

- **Ekonomska sredstva** (7 školskih časova – 1 teorijsko izlaganje i 6 vežbe)

1 dan kursa, dva školska časa:

Ove prve dve nastavne teme (OSNOVNO ODREĐENJE POJMOVA MOĆ I SILA i OBLICI UPOTREBE SILE U MEĐUNARODNIM ODNOSIMA) mislimo da obradimo kao klasično teorijsko predavanje u dva nastavna časa. To bi bio prvi dan našeg angažovanja. Vežbe bi izvodili u tri dana, po dva nastavna časa i to na sledeći način:

Studenti bi bili podeljeni u grupe (njihovoj broj po grupi bi zavisio od polaznika kursa koji izvodimo, a grupe ne bi smele da budu veće o 5 članova). Svaka grupa bi dobila zadatak da pripremi plan za primenu svakog od navedenih oblika ekonomskih sredstava; prema nekoj zamišljenoj međunarodnoj krizi.

Zbog ograničenog vremena, scenarije bi pravili tako da veliki vojni savezi pokušavaju da ekonomski izoluju neku malu zemlju, u cilju nametanja određenih političkih rešenja.

Ekonomska sredstva koja planiramo da obradimo su sledeća:

- ✓ Ograničenje spoljno trgovinske razmene
- ✓ Embargo
- ✓ Bojkot
- ✓ Blokada
- ✓ Ekonomske mere

Na prvom času vežbi, svaka od grupa bi imala priliku da izloži svoj plan ekonomskih mera koje su planirali da izvedu, radi postizanja ciljeva koje smo im odredili. Na drugom času vežbi, zajedno bi analizirali plan svake od grupa (broj grupa ne bi smeo da bude veći od 5, zato te molim da na našem kursu ne bude više od 25 ljudi; jer u suprotnom, sve što mislimo da radimo će biti besmisleno).

Za ovo smo već potrošili 4 dana kursa.

- **Politička sredstva** (3 školska časa – 1 teorijsko izlaganje i 2 vežbe)

5 dan kursa...

Iz praktičnog rada koji su izveli na prethodnim vežbama, studenti će videti da ekonomska sredstva nisu dovoljna da postignu zadatak koji smo im dali da ostvare planom svojih mera.

Na prvom teorijskom izlaganju, 5 dana (to je 8 školski čas), izložit ćemo im paletu mogućih političkih mera koje mogu da primene da bi ostvarili zadatak na kome ekonomske mere nisu bile dovoljne. Ta politička sredstva koja planiramo da obradimo su:

- ✓ Informacione operacije i strateške komunikacije
- ✓ Terorizam
- ✓ Interesne sfere
- ✓ Vojna sredstva
- ✓ Specijalni rat

Pošto su dobili osnovna saznanja o svakom od ovih političkih sredstava, dobiće zadatak da za sledeći čas naprave plan za primenu neke od ovih mera (onako kako oni zamišljaju da ove mere izgledaju). Naša pomoć će se ogledati u tome da im odredimo ciljeve u društvenom sistemu napadnute zemlje na koje treba da deluju. To je kraj 5 dana u kome su imali samo jedan nastavni čas.

6. dana izvodimo vežbe... (2 nastavna časa)

Na prvom času, svaka od grupa će izneti svoj plan primene neke od ovih mera. Na drugom času, zajedno analiziramo svako od ponuđenih rešenja. Ovde će studenti videti da primena ovih mera otvara čitav niz međunarodnih problema koji su suprotni međunarodnom pravu. Ovo je uvod u priču za 11 školski čas

3. INFORMACIONE OPERACIJE I STRATEŠKE KOMUNIKACIJE (10 školskih časova – 2 teorijsko izlaganje i – 8 vežbe)

7 dan kursa, 11 i 12 školski čas

U dva teorijska izlaganja izlažemo sledeće teme:

- **Uvod u informacione operacije**
- ✓ Svrha IO
- ✓ IO kao integracija funkcija politike, ekonomije, diplomatije i vojne sile
- ✓ Konceptualni model IO
- ✓ Učesnici u mreži IO
- Psihološke operacije
- Vojna obmana
- Bezbednosne operacije
- Elektronski rat
- Operacije na računarskoj mreži
- ✓ Jezgro podrške IO
- Kontraobaveštajna zaštita
- Bobena kamera
- Fizički napad
- Fizička zaštita
- Informaciono obezbeđenje
- ✓ Jezgro koordinacije IO
- Odnosi s javnošću
- Civilno – vojne operacije
- Podrška diplomatiji – projekcija sile
- ✓ Kako su integrisani elementi jezgara IO u vojnu doktrinu SAD

8 dan kursa, dva školska časa:

U osmom danu kursa planiramo da sa studentima obradimo:

Borbena kamera – *negacija činjenica, izvrtanje činjenica, mešavina istina – laž u različitim varijantama, promena motiva, promena okolnosti, senčenje, kamuflaža, interpretacija, uopštavanje, ilustracija, nejednaka zastupljenost, jednaka zastupljenost, varijacije na istu temu.*

9 dan kursa, dva školska časa:

U devetom danu kursa planiramo da sa studentima obradimo:

Fizički napad – *delovanje 28. divizije Armije BiH na etničkom čišćenju srpskih teritorija u opštinama Bratunac, Milići, Srebrenica i Skelani.*

10 dan kursa, dva školska časa:

Fizička zaštita – *eskalacija vazdušnih napada NATO na položaje Vojske RS; ukidanja formalnog embarga UN na uvoz oružja (26. jula 1995 – odluka Senata SAD), što se u konkretnom slučaju manifestovalo javnim naoružavanjem Armije BiH iz inostranstva (u latentnom vidu naoružavanje je počelo znatno ranije); direktnim uključivanjem SAD u građanski rat na strani Armije BiH (26. jula NATO je prihvatio plan vazdušnih napada na Vojsku RS, dok su SAD odluku o upotrebi svoje avijacije operacionalizovale još 19. jula); zamenom snaga UNPROFOR jedinicama NATO; angažovanjem britansko – francuskih snaga za brze intervencije.*

11 dan kursa, dva školska časa:

Informaciono obezbeđenje – *Crni mit “Srebrenica `95`“ poslužio je i kao opravdanje za skoriju operaciju “Oluja“ (4. avgust), s obzirom na to da je i Republika Srpska Krajina (RSK) bila zona pod zaštitom UN – medijska pokrivenost “Srebrenice“ zasenila je etničko čišćenje Srba sprovedeno u “Oluji“.*

12 dan kursa, dva školska časa, izvodimo teorijsko predavanje o sledećim temama:

- **Uvod u strateške komunikacije** (jedan čas)
 - ✓ Pojam strateške komunikacije – *legenda o opsadi Troje i “trojanskom konju“.*
 - ✓ Pojam informacije i dezinformacije – *indijska legenda o maharadži iz zemlje slepih.*
 - ✓ Informacije i nacionalna sila – upotreba informacija kao strateški instrument za podršku vladi, diplomatiji, ekonomiji i vojsci – *Operacija “Martin“ (1943).*
 - ✓ Istorija SK – kratki primeri priprema vojnih intervencija oružanih snaga SAD i FID operacije
- **Doktrina združenih IO i SK u oružanim snagama SAD** (jedan čas)
 - ✓ Analiza Standardnih operativnih procedura dokumenata oružanih snaga SAD:
 - JP 3 – 13 Doktrina IO
 - FM 3 – 13 Terenski priručnik Armije SAD za IO
 - AFDD 2 – 5 IO u RV SAD
 - NWP 3 – 13 Mornaričke IO

➤ MCWP 3 – 40.4 IO u Marinskom korpusu SAD

Uh, dalja predavanja moramo tek da osmislimo, ali evo tema koje planiramo da izložimo, sa gubom procenom vremena koje nam je potrebno:

13 dan kursa

4. PSIHOLOŠKE OPERACIJE (3 časa)

• **PSIOP i operacije civilnih poslova (jedan čas)**

- ✓ Operacije perceptivnog menadžmenta
- ✓ Obaveštajna priprema borbene prostorije
- ✓ Konflikt
- ✓ Konflikt i granice grupe

• **Osnovne matrice agenturnog delovanja na osnovu SOP FM 3 – 05. 30 za Psihološke operacije (1 čas)**

✓ Uvođenje haosa i stvaranje anomičnog društva – *socijalne devijacije (adaptivne i sistemske); razvoj subkultura i polarizacija društva.*

✓ Neprijateljstvo i tenzije u odnosima konflikta – *metode rada “Odeljenja A” u KGB; Operacija “Fon Auen” (1956); Operacija “Svastika” (1957 – 1960).*

✓ Grupno – održavajuće funkcije sukoba – *Operacija “Tanzanija” (1964).*

✓ Realističan i nerealističan sukob – *Operacija “Neptun” (1964).*

✓ Sukob i neprijateljski nagoni – *Operacija “Transfer” (1965).*

✓ Neprijateljstvo u bliskim društvenim odnosima – *Operacija “E. M.” (1966); Operacija “Biološki rat” (1968).*

✓ Sukob unutar grupe i struktura grupe

➤ Uticaj i funkcija sukoba u strukturama grupe – *Operacija “Pate” (1966 – 1980).*

➤ Sukob kao indeks stabilnosti odnosa – *Operacija “Oldfild”.*

✓ Sukob sa spoljašnjom grupom i struktura grupe – *Operacija “OTPOR”.*

✓ Potraga za neprijateljem – *Operacija “Kulturna dekontaminacija”.*

• **Osnovne matrice agenturnog delovanja na osnovu SOP FM 3 – 05. 40 za Civilne operacije (1 čas)**

✓ Stvaranje sveobuhvatnog sistema za obaveštajnu pripremu borbene prostorije – *bio-psiho-socijalni skrining borbene prostorije.*

✓ Stvaranje zajedničke sprege civilnih i vojnih snaga, njihova stratifikacija i koordinisanje njihovih dejstava – *mreža za stratifikaciju napadnutog prostora; središte moći, novca i interesa; regrutna mreža; maske; izmešteni centri za civilne operacije.*

✓ Branša za Civilne operacije

➤ Američka informaciona agencija

➤ Američka agencija za internacionalni razvoj (USAID)

➤ Kuća slobode

➤ NED

✓ NVO kao oruđe za manipulaciju

➤ Primeri delovanja NVO 90-ih

➤ Operacija “Račak”

➤ Operacija virus – *reči “amebe” (humanizam, ljudska prava);*

➤ Operacije mit – *Crni mitovi (mit o “veliko srpskoj hegemoniji”; mit o Ustavnom aranžmanu iz 1974. godine; mit o tome da je SFRJ nestala delovanjem isključivo unutrašnjih aktera; mit o sklonosti srpskog naroda ka teorijama zavere; mit o apsolutnoj srpskoj odgovornosti za sva konfliktna dešavanja u zajedničkoj državi i o autohtonom srpskom nacionalizmu kao najznačajnijem krivcu za raspad Titove Jugoslavije; mit o zločinačkoj pravoslavnoj crkvi; mit o “milosrdnom anđelu”; mit o Haškoj pravdi; mit o tome da Srbi*

moraju da budu kažnjeni jer su genocidni narod; mit o tome da je politički prevrat u Srbiji koji se dogodio 5. oktobra 2000. godine, bio neiskorišćena istorijska šansa da se uspostavi personalni i ideološki diskontinuitet sa dotadašnjom nacionalističkom i imperijalističkom politikom oficijelne Srbije; mit o tome da je Srbija oličenje prostog, militantnog, dekadentnog Balkana); Svetli mitovi (mit o evrocentризmu).

- Operacije kult – kult Evrope; kultu građanske države, demokratije i ljudskih prava.
- **Analitika dezinformacija i glasina kao podrška odlučivanju** (1 čas)
- ✓ Podrška odlučivanju
- ✓ Analiza bezbednosnih pojava
- ✓ Elementi za deskripciju pojave
- ✓ Uspostavljanje veze između pojava – faktološka eksplikacija
- ✓ Faktološka predikcija
- 5. **FAKTORI ORUŽANE BORBE** (2 časa)
- Uticaj faktora oružane borbe (vreme, ljudi, prostor, materijalna sredstva) na izbor nacionalne strategije bezbednosti i vojne doktrine
- Primer PSIOP delovanja po elementima odbrane VRSK u operaciji “Oluja“.

SPECIJALNE VEŠTINE I TEHNIKE

Za ubrzani kurs osnovne ronilačke obuke je potrebno oko 10 dana. Troškovi koji su neophodni su sledeći:

1. Lekarski pregled i uverenje o zdravstvenoj sposobnosti;
2. Honorari za instruktore kursa (Stojana i mene);
3. Troškovi za bazen (ako se obuka bude izvodila u Beogradu), Stojanov predlog je da to bude Vojna akademija, jer oni neće da uzmu puno para (otprilike oko 100 evra po satu);
4. Ako je najam bazena preterano skup, onda imamo bazen u Kikindi (besplatno), ali onda nam se nameću troškovi prevoza do Kikinde i eventualnog smeštaja tamo...
5. Neophodnu ronilačku opremu je obezbedio Stojan i ne košta ništa!
6. Potrebno je i 30 eura za sertifikate

Što se tiče osnovne ubrzane pešadijske obuke, Stojan predviđa mesec dana (za kompletnu obuku) ili 20 dana, ali bez minsko eksplozivnih sredstava. Za ovu vrstu obuke predviđamo 8 nastavnih časova dnevno (sa pauzama od 10 minuta između časova i jednom većom pauzom od pola sata posle 4 časa).

Sva nastavna sredstva (za pirotehničarsku obuku) će da obezbedi Stojan. Naravno, Fakultet treba da potpiše odgovarajuće protokole i ugovore o saradnji sa institucijama koje budu stavljale opremu na raspolaganje.

PROGRAM OBUKE RONIoca OPEN WATER DIVER

TEORIJSKA PREDAVANJA: 9 časova

T1. Cilj obuke i način realizacije.....	(30 minuta)
T2. Osnovna ronilačka oprema.....	(60 minuta)
T3. Autonomna ronilačka oprema.....	(60 minuta)
T4. Uređaji za merenje i pomoćna ronilačka oprema.....	(30 minuta)
T5. Osnovi fiziologije ronjenja.....	(60 minuta)
T6. Prevencija ronilačkih udesa i prva pomoć.....	(30 minuta)
T7. Barotraume.....	(60 minuta)
T8. Toksično delovanje gasova.....	(30 minuta)
T9. Delovanje azota u ronjenju.....	(60 minuta)
T10.Principi bezbednosti u ronjenju.....	(30 minuta)
T11.Ronilačka sredina i očuvanje eko-sistema.....	(60 minuta)
T12.Sportske ronilačke aktivnosti.....	(30 minuta)

PRAKTIČNA OBUKA: (8 u zatvorenoj/bazen + 5 u otvorenoj vodi)

- V1. Upotreba MPD (maske, peraja, disalice)
- V2. Raspremanje i opremanje MDP
- V3. Praktična primena autonomne ronilačke opreme u mestu
- V4. Praktična primena autonomne ronilačke opreme u pokretu
- V5. Praktična primena autonomne ronilačke opreme uz bratsko disanje
- V6. Raspremanje i opremanje ARO bez izranjanja i vežba spašavanja
- V7. Ronjenje sa i bez ARO i MDP i opremanje pod vodom
- V8. Provera ronilačkih veština prema uslovima za sticanje kategorije P1
- V9. Ronjenje u otvorenoj vodi sa obale
- V10. Ronjenje u otvorenoj vodi
- V11. Vežba spašavanja u otvorenoj vodi
- V12. Dva stažna ronjenja

OSNOVNA PEŠADIJSKA OBUKA

- 1) NAORUŽANJE
- 2) 1.1. Puška

- 3) 1.2. Pištolj
- 4) 1.3. Nastava gađanja
- 5) 1.4. Gađanje
- 6) ORIJENTACIJA NA ZEMLJIŠTU
- 7) 2.1. Busola
- 8) 2.2. Karta
- 9) 2.3. Kretanje na zemljištu
- 10) OSNOVNA TAKTIČKA OBUKA
- 11) 3.1. Kretanje na bojištu
- 12) 3.2. Maskiranje
- 13) PROTIVPEŠADIJSKE MINE
- 14) 4.1. Vrste, postavljanje i uklanjanje
- 15) PROTIVTENKOVSKJE MINE
- 16) 4.1. Vrste, postavljanje i uklanjanje

PREDMET: OBAVEŠTAJNI I INFORMATIVNO - ANALITICKI RAD U MIROVNIM OPERACIJAMA UJEDINJENIH NACIJA

PREDAVAČ: Ambasador Miloš Strugar

(Preko dvadeset godina iskustva u mirovnim operacijama UN u Africi, Aziji i na Bliskom Istoku kao visoki civilni funkcioner. Poslednja funkcija je bila Zamenik Sefa Misije UNIFIL u Libanu. Preko petnaest godina diplomatskog iskustva u Ministarstvu spoljnih poslova i diplomatskim predstavništvima Jugoslavije i Srbije, sa zvanjem Ambasadora. Poslednje postavljenje je bilo Posebni savetnik Ministra spoljnih poslova Republike Srbije. Predavač na brojnim Univerzitetima, Institutima, Vojnim školama i Diplomatskim Akademijama u Srbiji i u inostranstvu.)

Republika Srbija postaje sve značajniji učesnik u mirovnim operacijama UN i trenutno predstavnici vojske i/ili policije Srbije učestvuju u pet operacija, sa tendencijom da se učešće dalje povećava u skladu sa mogućnostima. To iziskuje temeljne pripreme relevantnih službi i kadrova u Srbiji, kako bi nastup i rad predstavnika vojske i policije u ovim operacijama bio na najvišem profesionalnom nivou, i kako bi država, vojska i policija imali najveće koristi od ovog učešća u smislu sticanja novih znanja i iskustva i proširivanja međunarodne saradnje. U tom kontekstu, vazno mesto ima obaveštajni i informativni rad.

Koncept i principi obaveštajnog i informativno-analitičkog rada u mirovnim operacijama UN, kao i u drugim multinacionalnim organizacijama poput NATO, se sustinski razlikuju od obaveštajnog rada u nacionalnim okvirima. Obaveštajni rad u UN mora uvek biti u skladu sa osnovnim ciljevima i principima UN, koji uključuju miroljubivo rešavanje konflikata, nemešanje u unutrašnje stvari država, poštovanje nacionalnog suvereniteta i teritorijalnog integriteta itd. On mora biti usklađen i sa osnovnim principima mirovnih operacija UN: saglasnost zemlje domaćina, nepristrasnost i neupotreba sile osim u samo-odbrani.

Obaveštajne i analitičke informacije u UN se prvenstveno zasnivaju na otvorenim izvorima. Drugim recima metod prikupljanja informacija u UN s jedne strane ne sme da predstavlja pretnju ciljanoj državi ili grupi, a sa druge strane ne sme da dovede u pitanje integritet i nepristrasnost UN. Vazna specifičnost je, takodje, da su obaveštajne i analitičke informacije u mirovnim operacijama UN po definiciji dostupne većem broju država i u većini slučajeva postaju javno poznate u relativno kratkom roku.

1. Uvod u Mirovne Operacije UN -

(2 teorijska školska časa ilustrovana primerima iz prakse)

- UN koncept angazovanja u mirovnim misijama – mirovne operacije (MO) i političke misije;
 - Mandat, organizacija i struktura MO UN, različiti modeli – tradicionalne, multidimenzionalne i integrisane MO;
 - Razlika između MO UN osnovanih po Glavi VI i po Glavi VII Povelje UN;
 - Komanda, kontrola i nadležnosti u MO UN;
 - Pravni okvir u kome deluju MO UN;
 - Odnosi sa zemljom domaćinom i drugim akterima u konfliktu;
 - Odnosi sa državama koje kontribuiraju trupe MO UN;
 - Odnosi između civilnog, vojnog i policijskog dela MO UN;
- Odnosi i saradnja MO UN sa drugim međunarodnim, regionalnim i nevladinim organizacijama;

2. Obaveštajni i informativno-analički rad u MO UN specifičnosti, koncept, značaj i glavni izazovi

2 teorijska školska časa ilustrovana primerima iz prakse)

- Razlike između obaveštajnog rada u MO UN i u nacionalnim okvirima;
- UN doktrina, politika i pravila o obavestajnom i informativno analitičkom radu u MO UN;
- Značaj obavestajnih i analitičkih informacija za donošenje odluka na strateskom, operativnom i taktičkom nivou;
- Protok i razmena informacija u MO UN;
- Ograničenja u obavestajnoj saradnji između različitih nacionalnih kontingenata u MO UN;
- Komanda MO UN kao izazov za efikasniji obavestajni rad;
- Uloga i doprinos obavestajnih službi zemlje domaćina;
- Uloga i doprinos nacionalnih obavestajnih službi zemalja koje daju trupe za MO UN i drugih zemalja članica UN;

3. Proces prikupljanja, analize, diseminacije i zaštite obavestajnih informacija u MO UN

(2 praktična školska časa ilustrovana primerima iz prakse)

- Uloga i nadležnosti Zajedničkog Operativnog Centra (Joint Operations Center – JOC);
- Uloga i nadležnosti Zajedničkog Analitičkog Centra Misije (Joint Mission Analysis Center – JMAC);

Upotreba informativne tehnologije, interneta, društvenih mreža, elektronske opreme, bespilotnih letilica i drugih tehničkih sredstava i opreme za prikupljanje informacija;

4. Odnosi MO UN sa lokalnim stanovništvom u kontekstu obavestajnog i informativnog rada –

Informacija, reputacija, percepcija, poverenje

(2 praktična školska časa ilustrirana primerima iz prakse)

- Koncept i primena sveobuhvatnih komunikacija;
- Outreach prema lokalnom stanovništvu i uloga i nadležnosti pojedinih segmenata MO UN;
- Koncept informativnih operacija u MO UN i komparativna analiza sa konceptom informativnih operacija u NATO;
- Koncept civilno-vojne saradnje (CIMIC) u MO UN i komparativna analiza sa CIMIC konceptom NATO;
- Rad sa medijima;
- Medijska proizvodnja i program MO UN;

5. Praktična vežba za obaveštajni i informativno-analitički rad u MO UN u kriznim uslovima

(ukupno četiri školska časa - jedan školski čas za prezentaciju scenarija, podelu uloga studentima i odvojene konsultacije; dva školska časa za simulaciju i praktičnu vezbu sa studentima u unapred odredjenim ulogama; jedan školski čas za rekapitulaciju vezbe, osnovne zaključke i lekcije.)

PREDMET: PSIHOLOŠKO-PROPAGANDNI RAT

PREDAVAČ: Goran Matić

Ministar za informisanje u Vladi SR Jugoslavije u periodu 1997-2000, predsednik Upravnog odbora TANJUG-a i Jugoslovenske televizije YU Info. U toku 1991-1992, bio angažovan u Upravi za Informisanje i moral Vojske Jugoslavije, dok je u periodu 1994-1996 bio član posebnog tima Resora DB Srbije za Psihološko-propagandne operacije prema inostranstvu. Autor je knjiga sa propagandom tematikom: „U milosti anđela“ i „Moć uveravanja“. Trenutno radi kao konsultant u Češkoj u oblasti energetike. Priprema izdavanje 6 novih knjiga u oblasti propagande, od kojih je jedna posvećena ratnoj propagandi.

Psihološko-propagandni rat

Propaganda je oduvek imala posebno mesto u istoriji ratovanja. Zaraćene strane su nastojale da svoje vojne pretenzije ili učešće u ratu prikažu nužnim i opravdanim, kako sopstvenom narodu i vojsci, tako i drugim narodima. Pored toga, u okviru sukoba, svaka strana nastoji da korišćenjem raznih lukavstava i propagandnih tehnika, ostvari dodatnu prednost. Moglo bi se zaključiti da nema ratnog sukoba bez upotrebe propagande. U užem smislu, ona je bila verni pratilac i saveznik vojne sile u istoriji ratovanja. U širem određenju, propaganda je kroz istoriju imala značajnu ulogu da legitimise rat (opravda i čini ga prihvatljivim ili nužnim) u kontekstu društvenog poretka.

Bitan preduslov svakog rata predstavlja psihološka mobilizacija pripadnika određene društvene zajednice u skladu sa ratnim ciljevima, odnosno obezbeđenje saglasnosti za prihvatanje rata kao sredstva, potom ratnih ciljeva i konačno, funkcionisanje zajednice u ratnim okolnostima. Saglasnosti za vođenje agresivnog, ofanzivnog ili odbrambenog rata, kao i za izmenom pravila mirnodopskog poretka i vanredna ovlašćenja vojnih vlasti nad životima i imovinom, nužne su za funkcionisanje zajednice u ratu.

Vlasti posebno brinu da vanredna pravila za ratne okolnosti legitimise u društvenoj zajednici i pretoče ih u zakonsku regulativu. Države nastoje da normativno regulišu saglasnost u ratnim okolnostima ustavom, posebnim zakonima o odbrani ili merama u slučaju rata, kako bi ona imala svoju pravnu dimenziju i sankciju. U te posebne zakone i mere ubrajaju se i pravila o funkcionisanju medijskog sistema, propagandnog aparata, delovanju posebnih državnih i vojnih organa nadležnih za propagandu, legalizovanju cenzure i represije, itd.

Jedna od ključnih funkcija ratne propagande je ostvarivanje kohezije unutar svoje društvene grupe i demonizacija protivnika putem dehumanizacije kojom se otvara prostor za prihvatljivo i poželjno uništavanje „žive sile“, odnosno ubijanje ljudi, svim ratnim sredstvima.

Bez obzira na različite teorijske pristupe ili konkretne forme rata, pored svog agresivnog dela zasnovanog na konfrontaciji i oružanom sukobu, rat je nužno zaodenuo saglasnošću njegovih učesnika. Saglasnost kao stub države – saglasnost ljudi o konceptu života u društvenoj zajednici, posebno dobija na značaju u ratnim okolnostima. Ona može da bude obezbeđena pod prisilom, tradicionalnim neprijateljstvom, profiterstvom, raznim propagandnim manipulacijama itd, ali i pozivanjem na racionalne razloge u slučaju odbrane društvene zajednice. Kad se navodi Aristotelov stav da je rat prirodni način sticanja imovine, podrazumeva se da je on predstavljao usaglašeno gledište na rat tog vremena. Hegel i Prudon

su, u duhu svog vremena, polazili od usaglašenog stava o herojstvu kao uzvišenoj moralnoj vrednosti. Klauzevic je, kao profesionalni oficir Pruske vojske, definisao rat kao: „akt nasilja koji ima za cilj da prinudi našeg neprijatelja da sprovodi našu volju“. (*War is thus an act of force to compel our enemy to do our will.*)¹

Ovaj Klauzevicov stav mogao protegnuo se sve do XXI veka. Iz njega proizilazi jednostavno pitanje: Ako se kao cilj rata definiše pobjeda i potčinjavanje protivnika „volji pobjednika“, da li je taj isti cilj moguće ostvariti bez nasilja, žrtava, uz manje angažovanje resursa i nevojnim sredstvima?

Odgovor na ovo pitanje bi se mogao potražiti u mehanizmima obezbeđivanja društvene saglasnosti i uticaja na ponašanje koje obezbeđuje psihološko-propagandni pristup javnosti. Taj pristup nije povezan sa upotrebom savremene političke i ratne propagande, već zadire u davnu prošlost. Stoga je neophodno posmatrati istorijsku dimenziju korišćenja propagande kao oružja u ratovima, još od formiranja prvih država i organizovanih ratnih sukoba. Jer, kako je istakao Mišel Montanj:

„Najviše na svetu se plašim straha, jer sama patnja zbog briga od njega, prevazilazi sve druge nesreće.“²

Činjenica je da uspešno aktiviranje pojedinih mehanizma emocionalnog sistema, posebno straha i panike može da ostvari veće efekte, od samog vojnog dejstva.

Da bi se u potpunosti razumeo kontekst psihološko-propagandnog rata, potrebno je rasvetliti stratešku dimenziju razvoja propagandne delatnosti, još od praistorije i njenu funkcionalnu upotrebu prilikom definisanja poretka, prevlasti, društvene moći, kao i njeno korišćenje u prvobitnim konfliktima i kasnijim ratnim sukobima.

Koncept psihološko-propagandnog rata povezan je sa suštinskim institucionalnim razvojem i karakteristikama komunikacije ljudskog društva. Stoga u tim područjima treba tražiti osnovne poluge i mehanizme za obezbeđenje prednosti, pa i pobjede, koje se ostvaruju nevojnim sredstvima.

Teme:

1. Poreklo propagande i njen uticaj na koheziju ili destrukciju ljudske zajednice u procesu prelaska sa biološke evolucije na kulturnu istoriju:

Šamanizam, natprirodno, alternativna realnost, simbolizam i njihove socijalne funkcije u obezbeđivanju društvene moći i prevlasti u konfliktima

Jedinstveni socijalni fenomen i snaga propagande

Poreklo politike i poretka

Makijavelijanska inteligencija, kao preteča ratnih lukavstava i Baldwinova evolucija

¹ Clausewitz, Karl von: „On War“, translated Michael Howard and Peter Paret, Oxford University Press, 1976, p. 44

² Montaigne, Michel de: „The Essays of Montaigne“, (Translated by Charles Cotton), Edited by William Carew Hazlitt, 1877, Project Gutenberg's The Essays of Montaigne, Complete, by Michel de Montaigne (On Fear)

Formiranje prvih gradova-država i prvobitno institucionalizovanje propagande

Primeri: Mesopotamske kulture: Šulgi - deifikacija vladara, Naram-Sin (posebno Stela lešinara), Urukagina; Egipat: Ramzes II; Hetiti: Muvatali II i bitka kod Kadeša

Drevni kineski koncepti psihološko-propagandnog rata: Sun Cu; Vei Lao Cu; Cug Liang; Liu Ji

2. Psihološko-propagandni kontekst Antike:

Drevna Persija: Bahistanski reljef Darija Velikog i Proglas persijskog cara Kira Velikog naroda Vavilona

Psihološko-propagandne operacije gradova antičke Grčke

Brendiranje lika Aleksandra Makedonskog u njegovim osvajačkim pohodima

Aktivnosti Marka Porcija Katona u Rimu, na pripremi kampanje protiv Kartagine

Hanibalova strategija propagandnog rata

Rimska propagandna strategija u Velikoj Britaniji

Korišćenje različitih religijskih mehanizama rimskih imperatora u ostvarivanju političko-vojnih prednosti u doba Carstva

Hrišćanska ideološko-verska pobeda bez borbe

3. Psihološko-propagandne operacije u Srednjem veku:

Isticanje straha i podsticanje kampanje mržnje, kao osnovnih mehanizama ratne propagande u zapadnom hrišćanstvu

Krstaški ratovi: Obraćanje pape Urbana II u Klermonu 1095; evropska mobilizacija vernika; vojni redovi Crkve; mit o vitezu;

Arapski koncept propagande tokom Krstaških ratova: Nurudin Mahmud (1117–1174)

Mongolska osvajanja i koncept psihološko-propagandnog rata Džingis Kana (1162-1227)

Katarski rat (1209-1229), koncept dehumanizacije, i obračun sa jereticima

4. Moderno doba

Evropski verski ratovi i uloga jezuita u razvoju propagande

Uloga psihološko-propagandnog rata prilikom Kortesovog osvajanja Acteckog carstva (preteča modela „Centar gravitacije“)

Formiranje Kongregacije za propagiranje vere 1622, i određivanje zadataka misijama širom sveta

Američki rat za nezavisnost i propaganda

Napoleonov Press biro (Bureau de presse)

Bizmarkov Pres ofis (Presseamt)

5. XX vek

I svetski rat i delovanje Mastermanovog ureda u Velikoj Britaniji

Američki Komitet za javne informacije (1917)

Gebelsovo Ministarstvo propagande i javnog prosvetavanja

Sovjetska propaganda

Britanske psihološko-propagande operacije u II svetskom ratu

Psihološko-propagandni sukob u hladnom ratu

Meka i tvrda moć

6. Psihološko-propagandni rat posle hladnog rata

Uloga psihološko-propagandnog rata prilikom razbijanja SFRJ

Rat u BiH kao klasičan primer psihološko-propagandnog rata: specijalne operacije, tajne akcije; operacije pod tuđom zastavom; instrumentalizacija islamskog ekstremizma; informativni rat, itd

Psihološko-propagandni aspekti rata protiv SRJ i agresije NATO na SRJ; afirmacija koncepta dualizma; USIA, PSYOPS; PSYWAR; prvi internet rat

Obojene revolucije kao oblik psihološko-propagandnog rata: destrukcija hegemonije po načelima koncepta Makijaveli-Gramši

Izmena propagandne doktrine ratne propagande SAD i Velike Britanije prilikom napada na Irak 2003

Ukrajina – žrtva psihološko-propagandnog rata; prelivanje ovog propagandnog sukoba na globalni nivo

Kemov koncept „Centar gravitacije“

Za svaku od ovih tema planirana su po dva školska časa. U prvom času bi se obrazložila tema uz odgovore na pitanja i razjašnjenja, dok bi se u drugom času vodila rasprava, uz nastojanje

da studenti sami pronađu analogije mehanizama istorijskih psihološko-propagandnih akcija, sa događajima u savremenom okruženju. Na taj način bi se studenti osposobili da koriste istorijska iskustva u savremenom kontekstu i da formulišu različite mehanizme i opcije odgovora na određene krizne situacije, ili elemente psihološko-propagandnog rata koji su, po pravilu, sastavni deo savremenih pritisaka i ugrožavanja zemlje, pa i onda kada se ne radi o uslovima klasične ratne pretnje.

TEMA: PRAKTIČNA PRIMENA UPOTREBE VANSTANDARDNIH LETELICA U SVRHU PRIKUPLJANJA OBAVEŠTAJNIH PODATAKA; U KRIZNIM I VANREDNIM SITUACIJAMA; I U SPECIJALNIM JEDINICAMA VOJSKE I POLICIJE

PREDAVAČ: *Slaviša Arsić – glavni policijski savetnik MUP REPUBLIKE SRBIJE*

Slaviša Arsić, rođen 06.01.1972 u Jagodini, aktivni glavni policijski savetnik MUP-a, pomoćnik načelnika Sektora za analitiku, telekomunikacione i informacione tehnologije MUP-a. Radio kao načelnik odeljenja za obaveštajne poslove u komandi Žandarmerije. Veći deo radnog staža proveo u specijalnim jedinicama vojske i policije. Završio Srednju vojnu školu RV i PVO u Rajlovcu, Višu školu unutrašnjih poslova u Zemunu, Fakultet bezbednosti u Beogradu, Specijalističke studije drugog stepena na Fakultetu bezbednosti kao i Specijalističke akademske studije na Kriminalističko policijskoj akademiji u Zemunu. Pored mnogobrojnih kurseva i instruktaza, završio obuku za obezbeđenje VIP ličnosti, kao i kompletan anti-teroristički program u Izraelu. Nosilac crnog pojasa u realnom aikidou. Aktivno se bavi paraglajdingom, padobranstvom, ronjenjem, alpinizmom i letenjem motornim zmajem. Učesnik mnogih domaćih, regionalnih i svetskih takmičenja u paraglajdingu. Testiranje praktičnih mogućnosti upotrebe bespilotnih letelica, multikoptera (dronova) i vanstandardnih letelica sa pilotom u raznim situacijama.

CILJ:

Upoznati studente sa vrstama i mogućnošću praktične primene svih vanstandardnih letelica (bespilotnih delta krila, helikoptera, paraglajdera sa motorom i bez motora, motornih zmajeva...).

Pokazati praktičnu primenu uz integrisanje TETRA – GIS sistema, koji omogućava da se, u realnom vremenu, zna gde se letelica nalazi kao i da se vidi sve što vidi kamera na letelici.

Ova mogućnost olakšava rukovodstvu u komandnom centru da ima trenutni uvid u situaciju na terenu, kako bi moglo pravovremeno i adekvatno da donese odluku o prioritetima angažovanja jedinica na terenu. Bez obzira na to da li se radi o vanrednoj situaciji, požarima, poplavama, pretragama terena u potrazi za nestalim licima ili licima za kojima se traga, izviđanjima terena i dostavljanju pomoći na nepristupačnim mestima.

Predviđeno vreme izvođenja nastave je dva školska časa uz pokaznu demonstraciju, u krugu Fakulteta bezbednosti, upotrebe bespilotne letelice „multikoptera“ u raznim situacijama kao i raznih mogućnosti programiranja putanje leta uz definisanje zadataka (šta raditi na kojoj kontrolnoj tački, on-line snimak i sl.).